

Olsztyn, 22 września 2025 r.

PS-VI.431.2.12.2025.KS

Szanowny Pan

Dariusz Michalczyk

Dyrektor

Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2

ul. Warszawska 53/4

11-700 Mrągowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie, ul. Warszawska 53/4, 11-700 Mrągowo. W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli Jednostką kierował pan Dariusz Michalczyk, który stanowisko Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie objął z dniem 01 lipca 1999 r.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolerów, legitymacja służbowa nr 32/2016, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

Agnieszka Brzozowska – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 30/2016, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.677.2025 z 5 sierpnia 2025 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: Kontrolę rozpoczęto w dniu 02 września 2025 r. i zakończono w dniu 05 września 2025 r. Kontrola została odnotowana w książce kontroli Jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 48.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Planowanie i realizacja pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem;
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 49) – dalej jako ustawa wrispz, m.in. w świetle przepisu art. 122 a ustawy wrispz oraz:

- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 395 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2023 poz. 2809 ze zm.) – zwanej dalej KRiO.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością i uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

W treści ustaleń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom/ Jednostka - co oznacza: Dom dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie, Pana Dariusza Michalczyka,
3. Lider - co oznacza: lidera Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 1 w Mrągowie, Panią,
4. Lider-wychowawca - co oznacza: lidera Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 2 w Mrągowie, Panią,
5. Regulamin/ Regulamin Organizacyjny - co oznacza: *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie przy ul. Warszawskiej 53/4*,
6. TND - co oznacza: Towarzystwo Nasz Dom – podmiot prowadzący Placówkę,
7. Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
8. Wykaz dzieci/ Wykaz - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
9. Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
10. diagnoza/ diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
11. plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wripsz oraz § 15 rozporządzenia,
12. karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
13. arkusz - co oznacza: arkusz badań i obserwacji psychologicznych/pedagogicznych, o którym mowa § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia,
14. zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wripsz,
15. ocena/ ocena okresowa - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wripsz,
16. IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wripsz.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji (w tym dokumentów powstałych przed 1 stycznia 2024 r., a mających wpływ na działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą) informacje i wyjaśnienia przekazane przez Pana Dariusza Michalczyka - Dyrektora, Panią - lidera Placówki (posiadającą upoważnienie do udzielania informacji w zakresie objętym kontrolą) /akta kontroli str. 1/ oraz Panią - lidera Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 1 w Mrągowie (posiadającą upoważnienie do zastępowania Dyrektora podczas jego nieobecności /akta kontroli str. 2/), rozmowy przeprowadzone z wychowankami oraz oględziny pomieszczeń Placówki.

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Towarzystwo Nasz Dom, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

W okresie objętym kontrolą organizację, zakres działania i funkcjonowania Placówki określały następujące dokumenty:

- *Statut Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie z dnia 2 listopada 2023 r. /akta kontroli str. 3-6/,*
- *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie przy ul. Warszawskiej 53/4 /akta kontroli str. 7-21/.*

Z poczynionych ustaleń oraz informacji Dyrektora **/akta kontroli str. 22/** wynika, iż praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce, w okresie podlegającym kontroli, realizowana była m.in w oparciu o:

- *Standardy merytoryczne i organizacyjne Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie /akta kontroli str. 23-28/,*
- *Procedurę postępowania w przypadku pożaru w Domach dla Dzieci Towarzystwa nasz Dom w Mrągowie /akta kontroli str. 29/,*
- *Procedurę obowiązującą w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie w przypadku samowolnego opuszczenia placówki lub niezgłoszenia się dziecka w wyznaczonym terminie /akta kontroli str. 30/,*
- *Procedurę dotyczącą bezpieczeństwa dzieci w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie /akta kontroli str. 31/,*
- *Procedurę podawania lekarstw w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie /akta kontroli str. 32/,*
- *Procedurę kontaktu opiekunów z pracownikiem socjalnym w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie /akta kontroli str. 33-34/,*
- *Umowę zespołu wychowawców Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 2 przy ul. Warszawskiej 53/4 w Mrągowie /akta kontroli str. 35-38/,*
- *Zasady otrzymywania/wypłaty kieszonkowego dla dzieci z Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 2 przy ul. Warszawskiej 53/4 w Mrągowie /akta kontroli str. 39-40/,*
- *Zarządzenie nr 13/23 Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie z dnia 15.12.2023 r. w sprawie zasad wypłacania kieszonkowego wychowankom /akta kontroli str. 41/,*
- *Zarządzenie nr 1/24 Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie z dnia 28.05.2024 r. w sprawie ustalenia minimalnego kieszonkowego w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie /akta kontroli str. 42/,*
- *Zasady panujące w mieszkaniu ustalone przez dzieci oraz wychowawców z Domu dla Dzieci TND nr 2 przy ul. Warszawskiej 53/4 w Mrągowie /akta kontroli str. 43-46/,*
- *Zasady korzystania z telefonów komórkowych przez dzieci Domu dla Dzieci TND nr 2 przy ul. Warszawskiej 53/4 w Mrągowie /akta kontroli str. 47/,*
- *Kontrakt społeczności /akta kontroli str. 48-49/,*
- *Konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad panujących w mieszkaniu ustalone przez dzieci i wychowawców oraz przywileje za ich przestrzeganie /akta kontroli str. 50-53/,*

- Zarządzenie nr 2/24 Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie z dnia 28.05.2024 r. w sprawie wprowadzenia w DdD TND w Mrągowie Polityki Ochrony Dzieci w Towarzystwie Nasz Dom /akta kontroli str. 54-69/.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści przedłożonych dokumentów organizacyjnych Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W okresie podlegającym kontroli Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu sprawował również funkcję Dyrektora w dwóch pozostałych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez TND na zlecenie Powiatu Mrągowskiego.

Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym /akta kontroli str. 70-74/, w badanym okresie w Placówce pracę świadczyło łącznie 8 pracowników tj.:

- pracownik socjalny - w wymiarze 1 etatu,
- psycholog - 1 osoba na podstawie umowy zlecenia,
- wychowawcy młodszy - 1 osoba, w wymiarze 1 etatu,
- wychowawca starszy - 5 osób, w wymiarze 1 etatu każda, w tym jedna pełniąca jednocześnie funkcje lidera.

Psycholog oraz pracownik socjalny świadczyli także pracę w pozostałych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez TND na terenie Powiatu Mrągowskiego.

Spełnianie wymogów kwalifikacyjnych przez Dyrektora, wychowawców, pracownika socjalnego i psychologa, zweryfikowano podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w Placówce, w dniach 12-13 września 2022 r. oraz w Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 1 w Mrągowie, w dniach 15-20 maja 2024 r. Stwierdzono wówczas, że Dyrektor, jak i pozostałe osoby, spełniają wymogi kwalifikacyjne określone w art. 97 ust. 3 pkt 1-5 i 6 ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz w art. 98 ust. 1 oraz 3 pkt 1-3 i 4 ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób).

Zgodnie z art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru sprawdza i potwierdza pracodawca. Stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1802) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze przed nawiązaniem z nią stosunku pracy. Natomiast w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022, poz. 2140).

Na podstawie przedłożonych wydruków stwierdzono, że wszyscy pracownicy pedagogiczni zostali prawidłowo zweryfikowani w Rejestrze i w nim nie figurują.

Kwestię spełniania powyższego wymogu przez Dyrektora Placówki szczegółowo opisano w wystąpieniach pokontrolnych: PS-VI.431.2.10.2024.KS z dnia 18 czerwca 2024 r. oraz PS-VI.431.2.20.2024.AB z dnia 15 stycznia 2025 r.

3. Dane dotyczące wychowanków

Na podstawie analizy prowadzonej ewidencji dzieci, o której mowa w § 17 ust. 5 rozporządzenia oraz Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z tejże ewidencji) ustalono, że na dzień kontroli

w Jednostce, na mocy postanowienia sądu, umieszczonych było 13 wychowanków, z których na co dzień w Placówce przebywało 8, ponieważ 1 osoba kontynuowała naukę w specjalnym ośrodku wychowawczym poza miejscowością, w której znajduje się Jednostka, 2 osoby przebywały w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, 1 w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, 1 w okręgowym ośrodku wychowawczym **/akta kontroli str. 75-83/**. Ustalono, że w dacie kontroli w Domu przebywało 2 dzieci poniżej 10 roku życia (poz. nr 5 i 9 w Wykazie dzieci), które umieszczone było razem ze starszym rodzeństwem. W kontrolowanej Jednostce nie przebywali pełnoletni wychowankowie.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji stanowiących **akta kontroli str. 75-83**:

- 9 dzieci posiadało opinię/orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 13 podopiecznych korzystało ze wsparcia specjalistów tj.: psychologa Placówki (12 dzieci), psychologa poza Placówką (4 wychowanków), pedagoga poza Domem (3 dzieci) oraz terapeuty (6 wychowanków),
- 5 dzieci uczęszczało na dodatkowe zajęcia, rozwijające pasje i zainteresowania, tj.: sportowe (2 wychowanków), plastyczne (2 dzieci), jazdy konnej (2 podopiecznych), cyrkowe (2 wychowanków), gry w szachy (2 dzieci) oraz kulinarne, artystyczno-teatralne i ceramiczne (po 1 podopiecznym).

Stwierdzono, iż w badanym okresie 3 rodziny biologiczne, z których dzieci przebywały w Placówce, były objęte wsparciem asystenta rodziny **/akta kontroli str. 75-78/**.

Z przedłożonej przez Dyrektora informacji, stanowiącej **akta kontroli str. 84-85**, wynika, iż w okresie podlegającym kontroli 4 wychowanków się usamodzielniało, żaden wychowanek nie został przeniesiony do innej formy pieczy zastępczej, ani przysposobiony. Do domu rodzinnego powróciło natomiast 7 dzieci.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a. planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce prowadzona jest w oparciu o *Standardy merytoryczne i organizacyjne Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom* **/akta kontroli str. 23-28/**.

Z Regulaminu wynika, że dokumentacja gromadzona i prowadzona w Jednostce obejmuje m.in.:

- dokumentację osobową dziecka, w tym m.in.: postanowienia sądu, skierowanie do Placówki, odpis aktu urodzenia,
 - dokumentację medyczną i szkolną,
 - diagnozę psychofizyczną,
 - plany pomocy dziecku,
 - kartę pobytu dziecka,
 - arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych **/akta kontroli str. 7-21/**.
- Ponadto zapisy Regulaminu Organizacyjnego stanowią, iż dokumentacja w Placówce prowadzona jest na podstawie metody *Indywidualnych Planów Pracy z Dzieckiem i Rodziną* i obejmuje, m.in.:
- analizę mocnych stron i potrzeb dziecka,
 - analizę mocnych stron i potrzeb rodziny naturalnej dziecka,
 - analizę przyczyn kryzysu,
 - ekomapę,
 - genogram,
 - plany miesięczne (uwzględniające kategorie potrzeb).

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, że w Placówce prowadzi się także, m.in.:

- zeszyty: zaopatrywania w artykuły chemiczne, zaopatrywania w artykuły szkolne, podawania leków, zakupu odzieży, wyjść wychowanków i wydatków,
- tabele: obowiązków, godzin wyjść, podawania leków, spotkań z psychologiem, kieszonkowego, konsekwencji,
- jadłospisy,
- wykaz zajęć grupowych,
- zakres tematów poruszanych na zebraniu społeczności,
- sprawozdania z zebrania wychowawców **/akta kontroli str. 103/**.

Poza wyżej wskazaną dokumentacją zespołowi inspektorów przedłożono także „zeszyt wychowawców”, który był prowadzony od 7 sierpnia 2025 r. Lider-wychowawca poinformował, że poprzednie „zeszyty wychowawców” zostały zniszczone. Wskazał, iż zeszyt ten „(...) ma charakter wyłącznie roboczy i pomocniczy. Jego celem jest usprawnienie bieżącej komunikacji pomiędzy wychowawcami, np. poprzez odnotowywanie informacji dotyczących codziennego funkcjonowania wychowanków. W naszej placówce przyjęto zasadę systematycznego niszczenia takich zeszytów po zakończeniu ich bieżącego wykorzystania. Rozwiązanie to zostało przyjęte świadomie, w trosce o ochronę danych osobowych, przejrzystość dokumentacji oraz usprawnienie organizacji pracy. Zeszyty te: (...) – Powielają informacje, które w sposób formalny odnotowywane są w indywidualnej dokumentacji dziecka prowadzonej zgodnie z wymogami prawa. – Zawierają dane wrażliwe, których długoterminowe przechowywanie byłoby sprzeczne z zasadą minimalizacji wynikająca z przepisów RODO.(...) – Nie zostały ujęte w katalogu dokumentów podlegających archiwizacji w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. – Po wykorzystaniu tracą znaczenie praktyczne, gdyż dotyczą wyłącznie bieżących sytuacji dnia codziennego (np. przypomnienia o stanie zdrowia, krótkoterminowych zdarzeniach).(…) Podsumowując, zeszyty wychowawców w Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 2 w Mrągowie stanowią narzędzie pomocnicze, ułatwiające codzienną organizację pracy (...)”**/akta kontroli str. 86/**.

W opinii kontrolujących zasadne jest dokumentowanie, np. w zeszycie, przebiegu „dłużuru”, obejmującego m.in. „bieżące sytuacje dnia codziennego”, na które wskazał Lider-wychowawca, a także organizację pracy z całą grupą wychowanków oraz jej przebiegu. Dokument taki może być istotnym źródłem wiedzy, m.in. dla wychowawców i Dyrektora, na temat organizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej, a także mieć duże znaczenie np. w zapewnieniu dzieciom w Domu nr 2 bezpieczeństwa. W powyższym zakresie udzielono bieżącego instruktażu.

Analiza dokumentacji, o której mowa powyżej wykazała, iż odzwierciedlała ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w Placówce.

b. planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Oceny wykonania przez kontrolowaną Jednostkę zadań w zakresie planowania i realizacji indywidualnej pracy z wychowankiem dokonano w oparciu o analizę dokumentacji 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (pod poz. 3, 6, 9, 11 w Wykazie dzieci) **/akta kontroli str. 75-78/**.

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka, niezwłocznie po jego przyjęciu do placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż diagnozę psychofizyczną w kontrolowanej Jednostce sporządzał psycholog **/akta kontroli str. 86-105/**.

Ustalono, iż w 3 przypadkach diagnozy nie zostały opracowane niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki, tj.:

- wychowankowi ujętemu w Wykazie dzieci pod poz. 3, który 16 lutego 2024 r. został umieszczony w Domu, diagnozę opracowano 29 marca 2024 r. **/akta kontroli str. 75-78, 86-89/**,
- wychowance ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 6, umieszczonej w Placówce 18 listopada 2024 r., diagnozę opracowano 03 lutego 2025 r. **/akta kontroli str. 75-78, 90-94/**,
- wychowankowi ujętemu w Wykazie dzieci pod poz. 9, który został umieszczony w Jednostce 01 listopada 2022 r., diagnozę opracowano 16 grudnia 2022 r. **/akta kontroli str. 95-99/**.

Dyrektor w odpowiedzi na pytanie o przyczynę powstania tego uchybienia wskazał, iż „(...) *diagnozy zostały wykonane po zdobyciu tylu informacji na temat wymienionych podopiecznych, które umożliwiły sporządzenie w realnym terminie uwzględniającym okoliczności miejsca i czasu diagnozę psychofizyczną*”. Dodał przy tym, iż po przyjęciu dzieci wychowawca musiał wykonać w stosunku do nich szereg czynności opiekuńczych, które wymagają czasu, a „(...) *termin „niezwłocznie” oznacza bowiem realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu, w związku z czym uważam, że wszystkie wymienione diagnozy zostały wykonane w realnym do wypełnienia terminie*” **/akta kontroli str. 106-108/**.

Wskazać należy, iż diagnoza psychofizyczna dziecka pozwala na zidentyfikowanie jego aktualnych potrzeb oraz odpowiednie ukierunkowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej i podejmowanie adekwatnych do nich działań, dlatego też winna być sporządzona niezwłocznie po umieszczeniu dziecka w Placówce. Przyczyną uchybienia był niewłaściwie przyjęty sposób organizacji pracy. Nie stwierdzono skutków nieprawidłowości.

Ponadto, w ocenie kontrolujących, zasadne było zaktualizowanie diagnozy dla dziecka pod poz. nr 9 w Wykazie, z uwagi na to, że od jej sporządzenia minęło ok. 2 lata i 8 miesięcy **/akta kontroli str. 95-99/**. Biorąc pod uwagę wiek dziecka (9 lat), w tym czasie mogły nastąpić istotne zmiany w jego rozwoju i funkcjonowaniu, a co za tym idzie również w jego potrzebach, na co wskazano w bieżącym instruktażu.

Stwierdzono, że diagnozy zawierały informacje na temat sytuacji dziecka i jego rodziny oraz elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia, poza wskazaniem dotyczącym przygotowania dziecka do usamodzielnienia, o których mowa w § 14 ust. 4 pkt 5 ww. aktu prawnego **/akta kontroli str. 86-105/**. Ustalono, iż 2 dzieci, spośród wychowanków, których dokumentację analizowano (pod poz. nr 3 i 6 w Wykazie), w dniu opracowania diagnozy miało 16 lat. Ponadto w ich planach pomocy jako główny cel pracy wskazano przygotowanie do usamodzielnienia. Dyrektor zapytany o przyczynę nie ujęcia w diagnozach wskazań dotyczących przygotowania dziecka do usamodzielnienia poinformował, iż „(...) *psycholog sporządzający diagnozę psychofizyczną uznał, że nie posiada dostatecznie dużo informacji na temat możliwości usamodzielnienia dziecka w perspektywie kilku lat, aby formułować w diagnozie wskazania dotyczące przygotowania dziecka do usamodzielnienia*” **/akta kontroli str. 106-108/**.

Z uwagi na fakt, iż diagnoza jest podstawą i narzędziem do tworzenia planu pomocy dziecku, wskazania w zakresie przygotowania dziecka do usamodzielnienia winny być w niej ujęte, odpowiednio do jego wieku, rozwoju i doświadczeń. Usamodzielnienie stanowi bowiem długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym poprzez np. naukę podstawowych czynności samoobsługowych. Przyczyną uchybienia była niewłaściwa interpretacja przepisów w tym zakresie. Nie stwierdzono skutków powyższego uchybienia.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Przepisy art. 100 ust. 1 ustawy wripsz wskazują, iż praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku. Plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy psychofizycznej (niezwłocznie po jej sporządzeniu), na co wskazuje § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia, oraz na podstawie zgromadzonej dokumentacji dziecka, o której mowa w § 8 powyższego aktu prawnego.

Analiza dokumentacji wykazała, że w 2 przypadkach plan pomocy został opracowany i był realizowany jeszcze przed sporządzeniem diagnozy, tj.:

- wychowanka pod poz. 6 w Wykazie - plan opracowano 03 grudnia 2024 r. **/akta kontroli str. 109-113/**, zaś diagnozę 03 lutego 2025 r. **/akta kontroli str. 90-94/**,
- wychowanek pod poz. 11 w Wykazie - plan sporządzono 21 stycznia 2025 r. **/akta kontroli str. 112-116/**, natomiast diagnozę 12 lutego 2025 r. **/akta kontroli str. 155-160/**.

Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższej nieprawidłowości wskazał, że *„wychowawca sporządził plan pomocy dziecku po posiedzeniu zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Uzyskane podczas posiedzenia zespołu informacje wychowawca kierujący procesem wychowawczym przekazał psychologowi, który sporządził diagnozę psychofizyczną dziecka. Nie uważam tego za błąd merytoryczny”* **/akta kontroli str. 161-162/**.

Przyczyną nieprawidłowości był niewłaściwie przyjęty sposób prowadzenia dokumentacji. Poza niedochowaniem kolejności działań nie stwierdzono skutku powyższej nieprawidłowości.

Zapisy § 15 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia wskazują, że plan pomocy dziecku winien być opracowany również na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 tego aktu prawnego, która obejmuje:

- odpis aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica,
- orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce albo wnioski rodziców, dziecka lub osoby trzeciej o umieszczenie dziecka w placówce,
- dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- informację o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

W przypadku 3 wychowanków stwierdzono brak pełnej dokumentacji, określonej w powyższych przepisach, która winna być przekazana przez podmiot kierujący dzieckiem do Placówki tj.:

- szkolnej, o stanie zdrowia i odpisu aktu urodzenia – wychowanka pod poz. nr 6 w Wykazie,
- informacji o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach - wychowanek pod poz. 9 w Wykazie,
- szkolnej - wychowanek pod poz. 11 w Wykazie.

Dyrektor zapytany, czy w związku z brakiem pełnej dokumentacji, określonej w wyżej cytowanych przepisach, występował o jej uzupełnienie, poinformował, że *„(...) podmiotem zobowiązanym do przekazywania wymienionej w § 8 ust. 1 rozporządzenia (...) jest powiatowe centrum pomocy rodzinie w powiecie, w którym znajduje się placówka. Najczęściej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie przekazuje do placówki postanowienie sądu o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wystawione przez siebie skierowanie. Jeśli kierowane są do Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie dzieci z innych powiatów zwykle dokumentacja jest pełniejsza ponieważ bardzo zależy im na umieszczeniu dzieci ze względu na brak*

miejsc w placówkach". Wskazał, iż „*Domy dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom ze względu na szybszą drogę i ze względów praktycznych (...)*” we własnym zakresie próbują pozyskać brakującą dokumentację, o której mowa w przepisach § 8 ust. 1 rozporządzenia. Z informacji Dyrektora wynika także, że 28 lutego b.r. zwrócił się w piśmie do „*(...) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie z prośbą o przekazywanie pełnej dokumentacji dziecka, zgodnej z § 8 (...) rozporządzenia w sytuacji kierowania dziecka do placówki*” **/akta kontroli str. 163-164/**.

Biorąc pod uwagę fakt, iż Dyrektor zwracał się w piśmie do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie o przekazywanie, przy kierowaniu dziecka do Placówki, kompletu dokumentów, o których mowa w rozporządzeniu, kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienia. W bieżącym instruktażu wskazali, iż w przypadku stwierdzenia braków w dokumentacji, Dyrektor winien **każdorazowo** wystąpić o jej uzupełnienie. Wskazać bowiem należy, że posiadanie informacji na temat prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach, czy też dokumentacji szkolnej bądź medycznej, niewątpliwie pozwoli na określenie w planie pomocy właściwych celów oraz kierunków działań w pracy z dzieckiem.

Przepisy § 15 ust. 1 rozporządzenia stanowią, że wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku. Ponadto, w myśl art. 100 ust. 1 ustawy w sprawie, praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent, we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.

Analiza planów pomocy wykazała, iż:

- plan wychowanki, ujętej w Wykazie dzieci pod poz. 6, z dnia 03 grudnia 2024 r. oraz 03 kwietnia 2025 r. nie został opracowany we współpracy z podmiotem realizującym pracę z rodziną **/akta kontroli str. 161-168/**,
- plan wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 9 z 10 kwietnia 2024 r. nie został opracowany we współpracy z asystentem rodziny, natomiast z 02 października 2024 r. nie został opracowany we współpracy z podmiotem realizującym pracę z rodziną **/akta kontroli str. 161-168/**.

Dyrektor wyjaśnił, iż w przypadku pierwszego dziecka „*Rodzinie (...) nie zostało przydzielone wsparcie asystenta rodziny. (...) podmioty organizujące pracę z rodziną informowane są o umieszczeniu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie (...) również był informowany o terminach posiedzeń zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka – w tym przypadku [tu dane wychowanki pod poz. 6 w Wykazie] (...)*”. Z kolei w odniesieniu do drugiego dziecka wskazał, iż „*(...) Asystent rodziny współpracował z wychowawcą [tu dane dziecka], brał udział w posiedzeniu zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka, kontaktował się z wychowawcą chłopca. Brak podpisu asystenta pod planem pomocy nie świadczy o braku współpracy w sporządzaniu planu. Istotny jest udział asystenta*”. Dyrektor w swoich wyjaśnieniach wskazał także, iż „*(...) często plany pomocy nie są sporządzane i realizowane we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, ponieważ ośrodki nie są tym zainteresowane mimo tego, że posiadają pełną wiedzę na temat pobytu dzieci w pieczy (partycypują w wydatkach)*” **/akta kontroli str. 169-170/**.

Z uwagi na to, iż w obu przypadkach cel główny, ujęty w planie pomocy, nie uwzględniał powrotu dziecka do rodziny, a odpowiednio: przygotowanie do usamodzielnienia oraz w drugim przypadku

umieszczenie w rodzinie zastępczej kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora. Pouczyli jednocześnie, że zasadnym jest dokumentowanie udziału asystenta rodziny w opracowaniu i realizacji planu pomocy (dotyczy dziecka pod poz. 6 w Wykazie) oraz odnotowanie, np. na planie z jakiego powodu podmiot realizujący pracę z rodziną nie uczestniczył w jego opracowaniu (dotyczy wychowanka pod poz. 9 w Wykazie).

Zgodnie z art. 4 a ustawy wri spz i § 15 ust. 2 rozporządzenia opracowując plan pomocy, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka, uwzględnia się jego zdanie. Stwierdzono, że do planów pomocy dołączano stosowane oświadczenie, na którym widniał podpis dziecka, potwierdzający spełnienie powyższego wymogu. W przypadku dziecka przebywającego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, dokonywano adnotacji o telefonicznym kontakcie z nim, dotyczącego ustaleń ujętych w planie pomocy.

Zgodnie z zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Analizowane plany pomocy zawierały następujące rubryki: cele długoterminowe, cele krótkoterminowe, osoby wspierające, termin wykonania zadania i ocenę realizacji **/akta kontroli str. 109-160/**. Natomiast *Plan miesięczny* uwzględniał: potrzeby dziecka, zadania do realizacji, datę realizacji, osoby odpowiedzialne oraz wynik, który stanowił posumowanie realizacji zadań **/przykład akta kontroli str. 165-176/**.

Analiza planów pomocy wykazała, iż w rubrykach pn. cel długoterminowy i cele krótkoterminowe faktycznie określono działania długoterminowe i krótkoterminowe. Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, że „(...) *plan pomocy dziecku konstruowany jest co pół roku po posiedzeniu zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, podczas którego określany jest cel główny pracy z dzieckiem i wypracowywane są cele długoterminowe. Plan pomocy dziecku określa cele, które wychowawca odpowiedzialny za proces wychowawczy realizować będzie wobec dziecka w nadchodzącym półroczu. Cele te realizowane są poprzez konkretne działania zapisane we właściwych rubrykach planu pomocy dziecku. W planie pomocy w rubryce pod nazwą cele długoterminowe poniżej wyszczególnione są działania długoterminowe, które będą podejmowane w najbliższym półroczu wobec dziecka. Podobnie w rubryce pod nazwą cele krótkoterminowe poniżej wyszczególnione są działania, które będą podejmowane wobec dziecka. Zarówno cele i działania długoterminowe, jak i cele i działania krótkoterminowe podporządkowane są realizacji założonego celu głównego (...)*” **/akta kontroli str. 177-179/**.

Wskazać należy, iż cel to określenie tego, do czego zmierzamy poprzez realizację konkretnych działań. Poprawne **określenie** w planach pomocy celów długoterminowych i krótkoterminowych oraz odpowiednio przypisanie im działań długoterminowych i krótkoterminowych może mieć znaczący wpływ na efekty pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem.

Przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia wskazują, iż w planie wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający: powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej i przygotowanie do usamodzielnienia. Plany poddane analizie co do zasady zawierały **jeden** z celów pracy z dzieckiem, o którym mowa powyżej. Niemniej, w planach pomocy wychowanka pod poz. 11 w Wykazie, opracowanych 21 stycznia i 30 kwietnia 2025 r., za cel główny przyjęto: „*Praca w kierunku umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej*” **/akta kontroli str. 149-160/**. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że w momencie

sporządzania powyższych planów jego sytuacja prawna nie była jeszcze uregulowana, bowiem rodzice posiadali ograniczone prawa rodzicielskie **/akta kontroli str. 79/**.

Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, że „Plan pomocy sporządzany jest na najbliższe pół roku – do następnego posiedzenia zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka. W planie pomocy opracowanym dla [tu dane wychowanka] przyjęliśmy cel – praca w kierunku umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej. Zespół zgodnie uznał, że rodzina [tu dane wychowanka] wielokrotnie dostawała szanse od asystenta rodziny i ośrodka pomocy społecznej na zmianę swojego funkcjonowania i stylu życia. Ponadto powzięliśmy informację na temat planowanej eksmisji rodziny i wyroku sądu za znęcanie się nad dziećmi. W tej sytuacji praca nad powrotem dzieci do domu rodzinnego wydawała się zespołowi nieuzasadnioną. Jednocześnie zaplanowano działanie polegające na wystąpieniu do sądu o odebranie rodzicom władzy rodzicielskiej. Wniosek został złożony i we wrześniu 2025 r. ma odbyć się posiedzenie sądu w tej sprawie. Po uzyskaniu stosownego postanowienia i ustanowieniu opiekuna prawnego zamierzamy złożyć wniosek do ośrodka adopcyjnego o przysposobienie. Ze względu na wiek dzieci zespół uznał, że równoległe zgłosimy dzieci ([tu dane wychowanka] i jego siostrę) do PCPR w Mrągowie w celu poszukiwania dla nich miejsca w rodzinie zastępczej” **/akta kontroli str. 177-179/**.

W opinii kontrolujących nie można podejmować działań ukierunkowanych na umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, skoro nie posiada ono jeszcze uregulowanej sytuacji prawnej, na co wskazano Dyrektorowi w bieżącym instruktażu.

Plany pomocy, stosownie do § 15 ust. 5 rozporządzenia modyfikowane były nie rzadziej niż co pół roku. Ponadto ustalono, że co do zasady, były spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania.

Stwierdzono jednocześnie, że w planie pomocy wychowanki pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci (lat 17), w myśl przepisów § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, uwzględniono kwestię wskazania opiekuna usamodzielnienia **/akta kontroli str. 132-136/**.

Zgodnie z § 15 ust. 4 plan pomocy opracowywany jest m.in. na podstawie analizy potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym oraz rozwoju edukacyjnego dziecka. Analiza planów wychowanków wykazała, iż wyodrębniono w nich działania dotyczące powyższych sfer **/akta kontroli str. 109-160/**.

Ustalono, że ujęte w planach pomocy terminy wykonania zadań nie były precyzyjnie określone. Co do zasady wskazywano okres obowiązywania planu np. kwiecień-październik 2025 r. **/akta kontroli str. 85-173/**. W opinii zespołu inspektorów wskazanie konkretnych terminów w planie pomocy umożliwia weryfikację realizacji poszczególnych działań. Daje wychowawcom realny obraz nad czym w kolejności należy jeszcze pracować.

Stwierdzono, że co do zasady, plany pomocy dziecku były zindywidualizowane. Uwzględniano w nich kwestię rozwoju pasji i zainteresowań dzieci, a także podtrzymywania kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi. Ponadto w planach ujmowano działania dotyczące indywidualnej pracy wychowawcy, odpowiadającego za proces wychowawczy z dzieckiem. W Jednostce przywiązywano do nich dużą uwagę.

Realizację założeń ujętych w planach pomocy dokumentowano m.in. w dokumentacji indywidualnej podopiecznych, tj.: kartach pobytu, „Kartach udziału w zajęciach specjalistycznych z psychologiem”

oraz w „*Arkuszu godzin indywidualnych opiekuna z dzieckiem w DdD*” /akta kontroli str. 180-182/. Ponadto realizację kontaktów z rodziną/osobami bliskimi potwierdzały oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem /akta kontroli str. 183/.

▪ **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, że w myśl § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia psycholog sporządzał dzieciom, które obejmował swoim wsparciem „*Karty udziału w zajęciach specjalistycznych z psychologiem*” /akta kontroli str. 184-187/. Karty, zgodnie z powyższymi przepisem, zawierały opis przebiegu zajęć. Ponadto stosownie do § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia psycholog prowadził dla każdego wychowanka, którego dokumentację poddano analizie, arkusz badań i obserwacji psychologicznych /akta kontroli str. 188-191/.

Dokumentacja prowadzona przez psychologa odzwierciedlała m.in. prowadzoną pracę wychowawczą w Placówce oraz realizację działań w zakresie objęcia dzieci wsparciem specjalistycznym.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co 2 tygodnie – w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczego typu interwencyjnego, oraz nie rzadziej niż co miesiąc – w sytuacji dziecka umieszczonego w pozostałych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustalono, iż w Jednostce, każdemu dziecku, którego dokumentację badano, prowadzono karty pobytu, które co do zasady zawierały, elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia i były uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc /akta kontroli str. 192-255/.

Stwierdzono jednocześnie, że w przypadku 2 wychowanków, w kartach pobytu nie zawsze uwzględniano informacje dotyczące samowolnego opuszczenia placówki, do czego zobowiązuje § 17 ust. 1 pkt. 2 lit. b rozporządzenia. Wskazane braki dotyczą:

- dziecka pod poz. nr 3 w Wykazie dzieci - karta pobytu prowadzona w okresie od lutego do grudnia 2024 r. /akta kontroli str. 194 - 202/,
- dziecka pod poz. nr 11 w Wykazie dzieci - karta pobytu prowadzona w styczniu i lutym 2025 r. /akta kontroli str. 236-237/.

Lider odnosząc się do przypadku pierwszego dziecka, w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, że „(...) *przepis umieszczania tej informacji był dla pracownika nie do końca jednoznaczny i opiekun uznał, iż zapis comiesięcznego umieszczania sformułowania nie jest koniecznością. Wychowawca stwierdził, iż informacja powinna się znaleźć gdy wystąpi zdarzenie*” /akta kontroli str. 256-257/. Wyjaśniając drugi przypadek poinformował, że „(...) *Brak zapisu w dokumentacji w miesiącach I-II 2025 [r.] wynikał z okresu przyjęcia dzieci do placówki oraz intensywnej pracy organizacyjnej i adaptacyjnej. Dziecko było pod opieką i nie opuszczało samowolnie placówki, jednak w tym czasie zapis nie został ujęty wprost w dokumentacji. Po zwróceniu uwagi sposób prowadzenia zapisów został ujednoczony i od III [czyt. marca] są one systematycznie uzupełniane*” /akta kontroli str. 256-257/.

Karta pobytu dziecka jest podstawowym dokumentem odzwierciedlającym całokształt sytuacji wychowanka, jego funkcjonowania i podejmowanych wobec niego działań, dlatego też winna być prowadzona rzetelnie, we wszystkich obszarach. Informacje, czy dana sytuacja miała miejsce, bądź

też nie, ma istotne znaczenie w odniesieniu do podejmowanych wobec wychowanka oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych. Biorąc pod uwagę fakt, że od marca b.r. karty pobytu prowadzono rzetelnie, dokonując wpisów we wszystkich obszarach, kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Lidera i odstąpili od wydania zalecenia. W powyższym zakresie udzielono bieżącego instruktażu.

Analiza kart pobytu wykazała, że widniejące w nich informacje, co do zasady odzwierciedlały sytuację dziecka i podejmowane wobec niego oddziaływania opiekuńczo-wychowawcze oraz potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy.

Jednym z obszarów uwzględnianych w karcie pobytu jest opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku. Dyrektor w pisemnej informacji, stanowiącej **akta kontroli str. 258-259** wskazał, że w Jednostce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi, jeśli nie ma w tym zakresie ograniczeń m.in. ze strony sądu. Poinformował, iż kontakty te odbywają się podczas urlopowania dzieci przez osoby bliskie w dni wolne od nauki, a także na terenie Placówki. Rodzice mają możliwość uczestniczenia w uroczystościach dzieci, organizowanych w Jednostce t.j.: urodziny, pierwsza komunia św., bierzmowanie, itp. Ponadto w Domu wychowankom umożliwia się kontakt z osobami bliskimi za pośrednictwem telefonu, komputera i poczty tradycyjnej.

Dzieci podczas rozmów z zespołem inspektorów potwierdziły, że Placówka umożliwia im kontakty z rodziną i osobami bliskimi.

Z informacji przedłożonej przez Dyrektora **/akta kontroli str. 258-259/** wynika, że jeden z wychowanków, ujęty w Wykazie dzieci pod poz. 3, nie przebywa w pieczy zastępczej razem z rodzeństwem, bowiem brat (który faktycznie przebywa w młodzieżowym ośrodku wychowawczym) został umieszczony w innej placówce na terenie Mrągowa, prowadzonej przez Towarzystwo Nasz Dom, natomiast siostra jest podopieczną rodziny zastępczej. Dyrektor wskazał, że wychowanek nie wyraził zgody na przeniesienie go do placówki, w której umieszczony jest jego brat. Podał, iż obie placówki umożliwiają braciom bezpośredni kontakt. Chłopiec ponadto sporadycznie kontaktuje się z siostrą. Informacje przekazane przez Dyrektora znalazły potwierdzenie w kartach pobytu wychowanka.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy w.r.p.z, działał zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 10 kwietnia 2024 r., 02 października 2024 r. i 03 kwietnia 2025 r. (w Placówce nie przebywały dzieci poniżej 3 roku życia) **/akta kontroli str. 260/**. Ponadto w Placówce miały miejsce doraźne posiedzenia zespołu, które odbyły się: 03 lipca 2024 r., 03 grudnia 2024 r., 15 kwietnia 2025 r. i 12 sierpnia 2025 r.

Przebieg posiedzeń dokumentowano w arkuszach pn. *Protokół z posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka*, w których uwzględniano wszystkie obszary ujęte w art. 136 pkt 5 ustawy w.r.p.z **/akta kontroli str. 261-294/**. Niemniej ustalono, że nie wyodrębniono w nim elementu dotyczącego **modyfikowania planu pomocy**. Informacje w tym zakresie ujmowano w obszarze pn. „*Monitorowanie planu pomocy*”. Kontrolujący w ramach bieżącego instruktażu

wskazali na zasadność dostosowania nazewnictwa w powyższym zakresie do ujętego w przepisach ustawy wripisz.

Przepisy art. 4a ustawy wripisz wskazują, iż podmioty realizujące zadania z niej wynikające, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, oraz stosownie do okoliczności uwzględniają jego zdanie. W dokumentacji dzieci, przedłożonej kontrolującym, nie znaleziono potwierdzenia, że na okoliczność oceny dziecko zostało wysłuchane. Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach poinformował, że: *„Podczas dokonywania oceny sytuacji dziecka obowiązek ten został zrealizowany. Wychowawca wysłuchał dziecko w zakresie planu pomocy dziecku i rodzinie. Oświadczenie, które dziecko podpisuje ma na celu potwierdzenie tego faktu. Zdajemy sobie sprawę, że jego sformułowanie mogło nie oddawać w pełni sekwencji czynności, dlatego w przyszłości treść oświadczeń będzie redagowana w sposób jeszcze bardziej precyzyjny, aby nie budziła wątpliwości interpretacyjnych”* /akta kontroli str. 256-257/.

Analiza oświadczeń przedłożonych kontrolującym wykazała, iż zawierały tylko informację, że wychowankowie byli zapoznawani z ustaleniami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Powyższe potwierdziły także dzieci podczas rozmów z zespołem inspektorów. W przedłożonej dokumentacji nie znaleziono jednak dowodu potwierdzającego wysłuchania dzieci na okoliczność oceny. W opinii kontrolujących przy dokonywaniu oceny jego sytuacji należy dokumentować nie tylko fakt zapoznania dziecka z ustaleniami zespołu, ale także fakt jego wysłuchania, np. poprzez umieszczenie odpowiedniej adnotacji w karcie pobytu, na co zwrócono uwagę w ramach bieżącego instruktażu.

c. Planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

W myśl art. 145 ust. 2 ustawy wripisz osoba usamodzielniana, co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności, wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Ponadto, stosownie do zapisów art. 145 ust. 4 ustawy wripisz, osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia, który następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że wychowanka (pod poz. nr 11 w Wykazie dzieci, lat 17) opiekuna usamodzielnienia wskazała w terminie, określonym w przepisach ustawy wripisz, tj. co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, przedstawiając pisemną zgodę tej osoby. W Jednostce nie przebywali wychowankowie, którzy ukończyliby 18 lat, a więc nie było możliwości oceny realizacji obowiązku dotyczącego opracowania IPU w terminie określonym w przepisach ustawy wripisz.

5. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu zbadania jakości opieki zapewnianej przez kadrę Placówki w ocenie dzieci, zespół kontrolujących w dniach 02 i 04 września 2024 r. przeprowadził indywidualne rozmowy z 5 wychowanków, którzy byli obecni w Jednostce i wyrazili na to zgodę. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 295-299.**

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się na temat sprawowanej opieki oraz zaspakajania ich potrzeb.

Jednogłośnie wskazali, że w Placówce czują się bezpiecznie. Wszyscy potwierdzili również, iż umożliwia im się kontakty z rodziną lub osobami bliskimi. Wychowankowie wskazali, że mogą liczyć na pomoc wychowawców, którzy m.in. pomagają w rozwiązywaniu ich problemów.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, 2 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 2 wskazało, że nie wie, a 1 wychowanek odpowiedział, iż nie wie co to za dokument. Ponadto, odpowiadając na pytanie: *czy zostałeś/eś zapoznany z wnioskami zespołu do spraw okresowej sytuacji dziecka i udzielono Ci wyjaśnień w tym zakresie*, 2 dzieci odpowiedziało, że tak, natomiast 2 wskazało, że nie wie.

Biorąc powyższe pod uwagę, zespół inspektorów, w ramach bieżącego instruktażu, wskazał, aby podczas rozmów z dziećmi omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy, jak i informować o decyzjach podjętych na zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Jeden z wychowanków podczas rozmów z kontrolującymi zwrócił uwagę, że w czasie zimy w jego pokoju jest zimno, czego powodem są nieszczelne okna. Wskazał jednocześnie, że wówczas pokój dogrzewany jest grzejnikiem elektrycznym, który przynoszony jest z piwnicy **/akta kontroli str. 296/**.

6. Pozostałe ustalenia

W dniu 02 września 2025 r. zespół inspektorów przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki. Protokół z dokonanych ustaleń, stanowi **akta kontroli str. 300-322**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka mieści się na I piętrze w budynku przy ul. Warszawskiej 53/4 w Mrągowie. Dom składa się z:

- 6 pokoi (2 pokoje trzyosobowe, 4 pokoje dwuosobowe);
- pokoju wychowawców;
- salonu, stanowiącego miejsce wspólnego wypoczynku, gdzie znajduje się m.in. stół z krzesłami do spożywania posiłków;
- kuchni (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności oraz przygotowywania posiłków;
- 2 łazienek, w których znajdują się: toalety, umywalki i prysznice. Ponadto w jednej łazience znajduje się miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych;
- pomieszczenia gospodarczego, gdzie przechowywane są m.in. artykuły spożywcze;
- holu, w którym znajdują się szafy służące do przechowywania m.in. odzieży i obuwia wychowanków.

Stwierdzono, iż wszyscy wychowankowie, (w tym przebywający na co dzień w placówkach, o których mowa w art. 95 ust. 3a ustawy wripz) mają swoje łóżka, przestrzeń do użytkowania, miejsce do przechowywania odzieży oraz nauki. Placówka posiada domowy charakter, a jej wyposażenie dostosowane jest do potrzeb wychowanków. Pokoje są właściwie oświetlone a ich powierzchnia zapewnia swobodne korzystanie z wyposażenia. Podczas oględzin w Placówce trwał remont jednej z łazienek. Dyrektor wskazał, że planowane jest również odmalowanie ścian w 3 pokojach.

Ponadto stwierdzono, iż wszystkie okna w Placówce wymagają wymiany z powodu uszkodzeń ram i nieszczelności. Ściany i sufit na klatce schodowej, prowadzącej do Placówki, są mocno zabrudzone i zniszczone. Poręcze schodów chwieją się i posiadają ubytki w szczelkach **/akta kontroli str. 302-322/**.

W związku z powyższym zapytano Dyrektora jakie działania były podejmowane w celu poprawy warunków mieszkaniowych wychowanków Placówki, biorąc pod uwagę fakt, że właścicielem budynku, w którym się ona mieści, jest Powiat Mrągowski. Dyrektor Jednostki udzielił następującej odpowiedzi: *„Właścicielem budynku przy ul. Warszawskiej 53 w Mrągowie jest Powiat Mrągowski. Towarzystwu Nasz Dom użyczono nieodpłatnie lokal mieszkalny o powierzchni 247,40 m². W lokalu od 2005 r. funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie. Mieszkanie znajduje się w kamienicy wpisanej do Rejestru Zabytków. Budynek jest w nienajlepszym stanie technicznym. W szczególności złym stanie jest klatka schodowa (ściany, poręcze), instalacja wodno-kanalizacyjna oraz elewacja. Stan ten z roku na rok podlega dalszej degradacji. Wielokrotnie zwracałem na to uwagę w rozmowach z władzami powiatu. Wysyłałem pisma z prośbą o naprawienie poręczy na klatce schodowej. Oświetlenie na klatce schodowej Domy dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom naprawiły we własnym zakresie. Ponadto w roku 2010 lub 2011 Towarzystwo Nasz Dom uzyskało od wojewody dofinansowanie na wymianę okien, niestety powiat zwrócił środki wojewodzie, ponieważ stwierdził, że nie ma pieniędzy na pokrycie pozostałych 50%. Domy dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom od wielu lat próbują zadbać w miarę możliwości o stan techniczny mieszkania (malowanie, wymiana urządzeń sanitarnych, kabin prysznicowych itp.), lecz z roku na rok jest to coraz trudniejsze. Często osoby wzywane do napraw odmawiają wykonywania usług twierdząc, że jest to nieopłacalne ze względu na zły stan techniczny. Bardzo często koszty tych napraw są wysokie i obciążają budżet placówki. Domy dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie nie będąc właścicielem budynku nie mają wpływu na remonty czy inwestycje w tej kamienicy. Powiat Mrągowski podjął działania zmierzające do przeniesienia placówki do budynku przy ul. Nadbrzeżnej 11 w Mrągowie. Według mojej wiedzy został zakończony etap planowania inwestycji (w którym czynnie uczestniczyliśmy). Nie posiadam wiedzy na temat terminów wykonania inwestycji i planowanego terminu przeniesienia placówki. (...)” /akta kontroli str. 323-326/.*

W opinii kontrolujących należy nadal kontynuować działania, ukierunkowane na poprawę warunków mieszkaniowych wychowanków w Placówce.

7. Uwagi i wnioski

Placówka, co do zasady realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy dzieciom. Dokumentacja, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący procesem opiekuńczo-wychowawczym dzieci, z dużym zaangażowaniem podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieci, czego wyrazem może być także znacząca liczba powrotów dzieci do rodzin biologicznych.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wripsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Diagnozę psychofizyczną sporządzać niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki, zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia oraz uwzględniać w niej wskazania dotyczące przygotowania dziecka do usamodzielnienia, stosownie § 14 ust. 4 pkt 5 rozporządzenia.**
- 2. Plan pomocy dziecku opracowywać na podstawie diagnozy psychofizycznej, zgodnie z § 15 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia.**

3. Wdrożyć informacje i pouczenia przekazane w formie instruktażu w bieżącą pracę Jednostki.

Stosownie do art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Kierownik kontrolowanej jednostki może w każdym czasie wycofać złożone do wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia. Wycofane zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół kontrolujących:

Agnieszka Brzozowska - *główny specjalista*

Katarzyna Henryka Stefanowska - *główny specjalista*